

Baznīcā ir jāspīd skaistumam

Intervija ar Līvānu Sv. Ercenģeļa Miķeļa Romas katoļu baznīcas draudzes prāvestu Juri Zarānu

➡ Indra Artemjeva

23.septembrī aprit gads, kopš Līvānu katoļu baznīcas draudzi vada priesteris Juris Zarāns. Draudzes locekļi stāsta, ka daudzās pozitīvās pārmaiņas, ka jaunais prāvests ir ieviesis, redzamas jau ienākot pa baznīcas vārtiem. Nomainīti baznīcas logi, tiek maiņīts un siltināts jumts, iekšētpām iegādāti jauni soli un lustras, ierikota apkure. Tomēr šī ir tikai praktiskā, saimnieciskā puse. Svarīgākās ir garīgās bagātības, ar ko priesteris Juris tik dāsnī dalās. Pateicoties Jurim Zarānam, uz Līvānu katoļu baznīcu pēdējā laikā atraduši ceļu daudzi jauni cilvēki, tieši uz šejieni laulāties dodas jaunie pāri, bet bērnu vecāki ved kristīt savus mazuļus. Un vēl – ikviens, kurš viņu sastapis, noteikti ir ievērojis arī to, ka Juris Zarāns atšķiras no vairuma priesteru. Viņš ir vienkāršs un cilvēcisks, ar dzirkstošu humora izjūtu.Viņš prot un viņam patīk dejot valsi. Viņš ir zinātnieks un filozofs. Pēc būtības - novators. Dedzīgs un enerģisks. Ārkārtīgi nopietns un dažkārt pat kategorisks ticības jautājumos. Arī tiešs. Viņa sprediķos var klausīties ar aizturētu elpu. Vajadzīgajā brīdī viņš vienmēr atradis istos vārdus, kas iekritis tieši sirdī. Tik dažāds – tā par viņu stāsta. Bet ko saka viņš pats?

Vispirms uzdošu jautājumu, ko droši vien ir raksturīgi uzdot garīdzniecības pārstāvjiem – kā jūs nonācāt līdz lēmumam kļūt par priesteri?

Kā to vienmēr saka – pamats šim ceļam ir aicinājums. Arī es sajutu aicinājumu. Tomēr tas nenāca uzreiz. Viens otrs apzinās, ka kļūs par priesteri jau pamatskolā, ir gadījumi, ka pat vēl agrākā vecumā, bet es izdarīju savu izvēli tikai pēc vidusskolas absolvēšanas. Aicinājums pie manis atnāca kā iekšējs nemiers. Pirmo reizi šī doma mani ienāca vidusskolas izlaidumā. Neraugoties uz to, es saskaņā ar iepriekš plānoto iestājos Latvijas Universitātes Fizikas un matemātikas fakultātē, studiju programmā “Matemātikis – statistiķis”, jo man skola ļoti patika matemātika. Tomēr laiku pa laikam šī ideja mani atkal un atkal atgriezās. Es to sauca par nemieru - tas mani nepameta visu vasaru pēc vidusskolas pabeigšanas. Tagad saprotu, ka Dievs mani aicināja, un es nevarēju rīkoties citādi. Vasaras beigās iestājos Rīgas Garīgajā seminārā un izstājos no LU.

Tas droši vien visiem bija liels pārsteigums? Interesanti arī tas, ka jūs interesēja matemātika, bet te pēkšņi – pavisam cita izvēle.

Tas tiešām citiem bija pārsteigums, ka 1.septembrī neuzsāku studijas universitātē, jo ne ar vienu par to netiku runājis. Bet, kas attiecas uz šo izvēli, tad varu teikt, ka daudzi matemātiķi ir kļuvuši par priesteriem – tam ir daudz piemēru arī vēsturē. Šīs patiesībā ir divas pavisam tuvas lietas. Kā teicis pāvests Benedikts XVI, Dievs ir lielākais matemātiķis – Viņš visas formulas jau ir radijis, bet mēs tās tikai pamazām atklājam. **Ir taču gadījumi, ka cilvēks jūt aicinājumu, tomēr neiztur grūtības, ar ko nākas saskarties šajā ceļā, un pamet Garīgo semināru vai pat draudzi...**

Uzskatu, ka viens - ir just aicinājumu, bet tāpat kā talants, arī aicinājums ir jāizkopj, pie tā pastāvīgi jāstrādā, nedrīkst to pamest novārtā. Pāvests Francisks ir teicis, ka šobrīd sabiedrībā ir izplatīta improvizācijas mentalitāte, cilvēki nepieņem atbildīgus lēmumus, bieži tos maina. Uzskatu, ka ikvienam lēmumam ir jāpieiet atbildīgi, nevar saskaroties ar pirmajām grūtībām visu pamest. Arī laicīgajā dzīvē. Tomēr īpaši nopietni - ja esi garīdznieks. Tad tu vairs neesi viens – aiz tevis ir cilvēki, kas tev uzticējušies un tev ir jādomā, kā jutīsies viņi. Tāpēc tagad, runājot ar jauniem cilvēkiem, kas vēlas savu dzīvi veltīt Dievam, es aicinu viņus nopietni izvērtēt šo lēmumu, nepieiet tam vieglprātīgi.

Pastāstiet mazliet par sevi, savu ģimeni, bērniņu.

Es nāku no Rožupes pagasta – tur mācījos Rožupes pamatskolā, tad Rudzātu vidusskolā. Man ir vēl divi brāļi un divas māsas, bet es esmu pats jaunākais bērns ģimenē. Mana māte ir dziļi ticīgs cilvēks, kopā ar ģimeni apmeklējam baznīcu, tomēr lielā attālumā dēļ bieži to darīt nevarējām.

Jau gadu jūs vadāt Līvānu katoļu draudzi. Kur vēl esat bijis un kādi bija pirmie iespaidi, ieradoties šeit?

Tā ir sanācis, ka esmu pabijis daudzās vietās – gan studējis, gan vadījis vairākas draudzes. Venēcijā trīs gadus studēju licenciātā (izglītības pakāpes ziņā pielīdzināms maģistrantūrai) kanoniskās tiesības, jeb vienkārši runājot - baznīcas likumus. Pēc tam Romā ieguvu doktora grādu kanoniskajās tiesības. Starp un arī pēc studijām esmu kalpojis Krāslavas, Aglonas, Ludzas un Liksnas katoļu baznīcās. Tagad esmu Līvānos. Jāsaka godīgi, ka pirmais iespaids par Līvānu baznīcu nebija tas labākais – baznīca bija auksta, tumša un tai bija nepieciešams remonts. Atzistu, ka man ir augstas prasības, tomēr uzskatu, ka baznīcai ir jābūt sakārtotai.

■ Priesteris Juris Zarāns

Šī gada laikā daudz kas jau ir padarīts. Kā to bija iespējams paveikt?

Ar cilvēku palīdzību. Mūsu draudzē ir daudz atsaucīgu cilvēku – gribošu zināt, ticēt un darīt. Viņi atbalsta baznīcu ar savu darbu – organizē un piedalās talkās, atbalsta finansiāli. Protams, ar tiem līdzekļiem, ko uzticīgie draudzes locekļi katru svētdienu ziedo mīses laikā, nepietiek. Jāpiesaista sponsori. Daudzi uzņēmēji ir ziedojuši līdzekļus. Ieguldu arī gandrīz visu naudu, ko nopelnu strādājot par pasniedzēju augstskolās un iesaistoties dažādos projektos. Cik tad man vienam vajag! Vēlos teikt visiem vislielāko paldies - gan tiem, kas ieguldījuši darbu, gan tiem, kas devuši finansējumu un lūdzu turpināt atbalstīt mūsu baznīcu. Šobrīd ir uzsākti remontdarbi baznīcas iekšējās, iecerēts ierīkot mūsdienu kanalizācijas sistēmu, ieklāt flīžu grīdu, veikt ērģeļu restaurāciju, kas jau ir uzsākta.

Arī priesterim noteikti ir savi prieka un vilšanās brīži tāpat kā citiem cilvēkiem. Kas ir tas, kas jūs visvairāk iepriecina un kas visvairāk sāp?

Lielākais prieks ir tad, kad izdotas palīdzēt cilvēkam atgriezties pie Dieva vai atrast Dievu. Iespējams, šis cilvēks ilgu laiku nav gājis uz baznīcu vai arī vispār to nav darijis un es viņam esmu spējis palīdzēt. Protams, pirmkārt jau tas notiek ar Dieva svētību un palīdzību. Savukārt vislielākā vilšanās ir tad, kad manu uzticēšanos un mīlestību, ar kādu es eju pie citiem, kāds sabradā, nodod. Tad grūtākais ir atjaunot šo mīlestību un atkal noticēt, ka mīlestība ir stiprāka par visu. Tas noteikti tā ir ikvienam cilvēkam, ne tikai priesterim.

Kādi ir jūsu mērķi Līvānu draudzē, ko vēlētos mainīt, pilnveidot, sasniegt?

Draudze ir tāda, kāds ir prāvests. Dažreiz, piedaloties dievkalpojumos citās baznīcās, es vēroju un redzu, ka tā ir. To var just uzreiz. Tāpēc, pirmkārt, jau pats sev esmu uzlicis “augstu latīņu”. Esmu šeit, lai būtu cilvēkiem. Priesterim ir jābūt gatavam atdot, ziedot sevi citiem. Kā teica Jēzus Kristus naktī, kad Viņš tapa nodots - ņēma maizi, pateicās, pārlauza un deva to saviem mācekļiem, sacīdams: "Ņemiet un ēdiet, tā ir mana miesa, kas par jums top dota." Savā ziņā tas attiecas arī uz priesteru sūtību. Var teikt arī citādi - bez cilvēkiem es kā priesteris neko nevaru.

Un vēl - man gribas, lai pēc iespējas vairāk cilvēku piedzīvotu vislielāko laimi – attiecības ar Dievu. Vislielākais labums cilvēkam ir Dieva pazišana, bet daudzi to noraida vai dažādu iemeslu dēļ nespēj piedzīvot. Lai tas notiktu, vispirms ir jāspēj savā sirdī izjust un prātā aptvert patiesību, ka Dievs IR, pēc tam ir jālūdzas, jāmeklē šis kontakts. Un visbeidzot ir arī jāstrādā pie tā. Jāveido sakramentālās attiecības – jāiet uz baznīcu, caur Svētajiem rakstiem jāiepazīst Dievs. Daudzi nenāk uz baznīcu, jo pietrūkst laika vai ir kādi citi iemesli. Katra svētdiena ir cilvēka brīvības atbilde Dieva aicinājumam uz tikšanos ar Viņu! **Ir daudz cilvēku, kas nāk uz baznīcu tikai tāpēc, ka tā ir pareizi, tā ir pienemts, bet viņi neko nemācās, neaug garīgi. Izejot no baznīcas, šie cilvēki turpina dzīvot un rīkoties tāpat kā agrāk, pieļaut tās pašas kļūdas. Dažreiz pat dievkalpojuma laikā viņi ir ar kaut ko neapmierināti un dusmīgi, lai gan baznīcai būtu jābūt tai vietai, kur cilvēks runā ar Dievu un atklāj vislabāko, kas vien viņā ir...**

Tas ir tā saucamais baznīcas “izkropļotais vaigs”. Ir cilvēki, kam piemīt izteikts paštaisnums, viņi nāk uz baznīcu ar nosodošu attieksmi pret citiem. Cilvēkiem ir jāmācās būt pazemīgiem un iecietīgiem. Tā ir arī mana kā priesteru atbildība viņiem to mācīt. Tas ir arī liels darbs. Visās draudzēs un arī mūsu draudzē šādi cilvēki ir. Tomēr te ir arī svēti un ar dziļu mīlestību piepildīti cilvēki. Ikvienam jāmeklē šādi domubiedri. Tad gribēsies nākt uz baznīcu. Ir liels prieks apzināties, ka neesi viens, ka vari būt kopā ar tādiem cilvēkiem un garīgi bagātināties. Baznīcai jābūt tādai – te ir jāspīd skaistumam.

Draudzes locekļi saka paldies priesterim Jurim Zarānam par pašzīlīdzību, rūpību un individuālo pieeju ikvienam darbam un ikvienam cilvēkam. Lai pietiek izturības un pacietības! Lai Jūs stiprina apziņa, ka lielākā draudzes daļa vienmēr savās domās un lūgšanās ir kopā ar Jums!